

Prosjektoppgave 2018

FOREBYGGENDE ARBEID – FOR BARN OG UNGE PÅ FOSSEN

Hvordan ser det forebyggende arbeidet ut på Fosen i dag, og hva krever framtida?

Interkommunal barneverntjeneste

Kommunereform

Barnevernreform

NY barnevernlov

Samhandling

Kompetansekrav

Økonomi

Fosen i morgen?

Likhet på tvers av kommunene

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	3
2	Mål.....	4
2.1	Hovedmål med prosjektet:.....	4
2.2	Delmål for prosjektet:.....	4
3	Metode.....	5
4	Definisjon Forebyggende arbeid	6
5	Kartlegging av dagens status	8
5.1	Status i barneverntjenesten	8
5.2	Utfordringsbildet i Fosen barneverntjeneste i dag vedr forebygging.....	9
5.3	Forventninger fra kommunene overfor Fosen barneverntjeneste Forventningene ble avklart ved oppstart, dagens forventninger kan kort oppsummeres slik:.....	10
5.4	Krav til samhandling med andre ikke-kommunale tjenester.....	10
5.5	Forebyggende arbeid pr. i dag.....	12
5.6	Statistikk over dagens situasjon	12
6	Fremtiden	16
6.1	Ny barnevernlov og barnevernreform.....	16
6.2	Begrepet kjernebarnevern	17
6.3	KS Prosjektet.....	19
6.4	Utfordringsbildet framover sett fra Fosen barneverntjeneste sitt ståsted	19
7	Konklusjoner og oppsummering.....	21
8	Innhenting av dokumentasjon fra andre. Hvordan arbeider andre sammenlignbare barneverntjenester/kommuner?	25
8.1	Steinkjer barneverntjeneste	25
8.2	Orkdal barneverntjeneste	26
9.1	Kildehenvisning.....	33

1 Innledning

Fosen barneverntjeneste har over tid sett behovet for å sikre et godt og koordinert tjenestetilbud og gode samarbeidsrelasjoner med andre offentlige tjenester og instanser. På bakgrunn av disse erfaringene er prosjektet et bidrag til positiv endring ved dette.

Prosjektet handler om hvordan samhandle på tvers av Fosen kommunene til beste for barn og unge. Hvordan utnytte all den kompetansen som er i de ulike sektorer og tjenester rundt om. Samtidig vises det til viktigheten av at Fosen ikke isolerer seg, eller blir isolert fra resten av Trøndelag. Nettverksarbeidet i øvrige Trøndelag er nok kjent blant administrativ og politisk ledelse på Fosen.

Forebyggende arbeid bør være så likt som mulig for Fosen. Det gjelder overordnende strategier på forebygging med forankring politisk-administrativt og i barnevernledelsen. Barnevernreformen, slik den ser ut, medfører et større skille mellom barneverntjenestens oppgaver, og hva som tilligger kommunene. I reformen legges det klarere føringer på kommunens ansvar for barneverntjenesten.

Kravet til samarbeid på tvers av kommunene på Fosen vil bli større for å ivareta tjenestetilbudet reformen legger til grunn. Avgjørende for dette er hva kommunene på Fosen kan ta ansvar for sammen og hva vi kan kjøpe av andre kommuner utenfor Fosen. Prosjektet viser til KS-prosjektet som er i gang på dette området for hele Trøndelag. Det vises til nedbyggingen av det statlige barnevernet Bufetat og hva kommunene må ta ansvar for. En slik nedbygging av Bufetat medfører at barneverntjenesten sine egne tiltak må bygges opp. Fosen barneverntjeneste er avhengig av et tettere samarbeid med eier kommunene framover for å løse lovkravene.

Samtidig vil prosjektet belyse begrepet kjerneoppgaver i barneverntjenesten jf. NOU 2016:16, kap. 7. *Ansvar for trygt oppvekstmiljø, omsorg og beskyttelse.*

Det bør ligge en grunnleggende tanke i bunn at alle jobber sammen for det beste for de som har behov for hjelp, og hjelp settes inn så tidlig som mulig. Like viktig er det at skadelig utvikling oppdages tidligst mulig. Samtidig må det være en forutsetning i tverrfaglig samhandling, ikke eksisterer mine og dine barn, det *våre* barn i en kommune og skal ivaretas i alle sektorer/tjenester.

Innhentet dokumentasjon fra kommunene viser at alle har utarbeidede planer for sitt forebyggende arbeid. Noen kommuner er kommet lengre enn andre, og med tanke på kommunesammenslåinger kan nye endringer oppstå. Målet til alle kommuner er å

bli bedre, hjelpe mer og tidligere. I framtida utfordres kommunene på økt tverrfaglig samarbeid, og ikke minst vilje til å få det til. Politisk og administrativ ledelse skal ha eierskap til barneverntjenesten og legge til rette for, og ha interesse av sin barneverntjeneste. Her legger også Fylkesmann klare føringer, og er og vil være en bidragsyter for å oppnå dette. Dialogmøter er et slikt verktøy. Se lenke.

https://www.bufdir.no/Barnevern/Kompetansesatsing_kommunalt_barnevern/Kvalitet_sutvikling_i_barnevernstjenestene/Dialogmoter/

Videre må alt forebyggende arbeid inneha en rød tråd, fra foreldre og barns første møte med ulike tjenester som; fastlege, jordmor, helsesøster, barnehage, idrettslag, trossamfunn, PPT, psykisk helse, skole og videregående skole mm. Folkehelsearbeidet som omfatter hele befolkningen må også selv ha, og kunne kjenne igjen den røde tråden fra andre tjenester.

God dialog mellom barnevernledelse, politisk og administrativ styring, innsikt og ansvar, er en forutsetning for god måloppnåelse i tjenestetilbudet. Kommunens ansvar etter loven er å legge forholdene til rette for god barnevernfaglig utøvelse.

2 Mål

2.1 Hovedmål med prosjektet:

Kartlegge og legge en plan for hvordan man kan jobbe best mulig med det forebyggende arbeidet for barn og unge på Fosen.

Prosjektet skal styrke Fosen bv.tj og kommunenes rolle når det gjelder tjenesteproduksjon.

2.2 Delmål for prosjektet:

1. Fosen kommunene i sin helhet - Kartlegge hvordan man kan jobbe helhetlig på Fosen med forebyggende arbeid ut i fra dagens utfordringer og for å kunne imøtekomme fremtidige behov. Ut i fra dette komme med en plan for tiltak.

2. Den enkelte kommune - Kartlegge behov ut i fra nåværende og fremtidige utfordringer i det forebyggende arbeidet, i samarbeid med den enkelte kommune. Ut i fra dette komme med plan for tiltak.

3. Etablere tydelig ansvarsforhold og forventninger mellom kommunene og Fosen barneverntjeneste når det gjelder det forebyggende arbeidet på Fosen.

3 Metode

Prosjektet arbeider ut fra en prosjektplan med målsetning og delmål.

Prosjektplan med orientering og følgebrev hvor det inviteres til et samarbeid, bidrag og deltakelse i prosjektet ble oversendt 10.04.2018 til alle eier kommunene. Det er i begrunnelsen for prosjektet bedt om aktiv deltakelse for at prosjektet skal være gjennomførbart, og viktig med tanke på implementering i det videre arbeidet.

Kommunene er skriftlig blitt bedt om oversendelse av dokumentasjon om kommunens forebyggende arbeid, framtidige planer, strukturer og mål. I prosjektbeskrivelsen er kommunene også bedt om å utdype behov og ønsker for framtidig forebyggende arbeid. Samtidig er det etterspurt hvilken kompetanse og tiltak som finnes i kommunen, samt data etter ung data undersøkelse.

Det er gjennomført intervju og samtaler med sentrale personer i de fleste kommuner.

I prosjektbeskrivelsen er det lagt vekt på uttalelser fra kommunene angående barnevernreform, nedbygging av det Bufetat, som vil få konsekvenser for framtidig forebyggende arbeid og egnede tiltak i kommunene på Fosen.

Videre er det tatt kontakt med et utvalg andre kommuner (barneverntjenester) v/telefonsamtaler og oppmøte i kommunene for å høre deres erfaringer, og hvordan de løser ulike oppgaver jf. nye reformer.

Det er viktig å se denne rapporten i sammenheng med evalueringen foretatt av Trøndelagsforskning høsten 2018.

4 Definisjon Forebyggende arbeid

Forebygging er en mangetydig og positivt ladet betegnelse for forsøk på å eliminere eller begrense en uønsket utvikling.

Stein Mikkelsen (2005)

Forbygging.no 2005

Videre følger i Rundskriv Q-16/2013 – utgitt av Departementene:

- *Starte tidlig, samordne og ha kompetanse*

Godt forebyggende arbeid krever at vi starter tidlig og tenker og handler langsiktig. Gode fellesskapsløsninger er et godt utgangspunkt for et inkluderende oppvekstmiljø. Undersøkelser og rapporteringer viser at det skjer mye godt forebyggende arbeid, men det er fremdeles mange utfordringer for å få til dette til på en god måte. En av de viktigste utfordringene er å tenke helhetlig og å samordne innsatsen på tvers av fagområder.

Godt forebyggende arbeid fokuserer ikke først og fremst på symptomer, men er generelt orientert med sikte på å fremme sunne barn og unge som håndterer framtidige utfordringer og risikoer. Det krever helhetlige planer som iverksettes i praksis.

Både politiske og administrative ledere har et ansvar for å tilrettelegge for gode samarbeidsformer, å sette av tilstrekkelige ressurser og å få til effektive samarbeidslinjer. Rundskrivets målgruppe er den politiske og administrative ledelsen i kommunene og de som arbeider i offentlig og frivillig sektor. Det handler om forebyggende arbeid i fritid, oppvekst, helse, skole og Politi.

Tre nivåer for å arbeide forebyggende:

Nyere forskning og metoder skiller mellom universell, selektiv og indisert forebygging. De ulike nivåene henspeiler på ulike formål og ulike målgrupper.

Universell forebygging omfatter innsats rettet mot hele befolkningsgrupper (for eksempel alle barn og unge) uten at en har identifisert individer eller grupper med forhøyet risiko. Læringsmiljø- og antimobbeprogram i skolen er eksempler på universell forebygging. Felles for slike programmer er blant annet å fremme vennskap og gode relasjoner og bekjempe mobbing. Andre eksempler er Skolehelsetjeneste, tilbud om frukt og grønt samt god tilrettelegging for fysisk aktivitet.

Selektiv forebygging er tiltak rettet mot grupper med kjent og/eller forhøyet risiko for å utvikle problemer. Tiltakene her skal motvirke negativ utvikling hos barn og unge og/eller deres foreldre.

Forsøk med gratis kjernetid i barnehager er et eksempel på selektiv forebygging. Formålet er blant annet å bidra til økt sosialisering og bedre norskkunnskapene for minoritetsspråklige barn. Et annet eksempel er ulike program for barn og unge i risiko for å utvikle atferdsvansker, for eksempel Parent Management Training (PMT) og De utrolige årene.

Indisert forebygging er tiltak rettet mot individer med høy risiko eller klare tegn på problemer. Tiltak rettet mot ungdom med begynnende rusproblemer eller tiltak rettet mot barn og unge med symptomer på psykiske vansker er eksempler på indisert forebygging. Tidlig forebyggende innsats kan settes inn på alle nivå. Kunnskap om risiko og beskyttelse er i stor grad en forutsetning for å kunne sette inn tiltak tidlig, før problemene utvikler seg.

5 Kartlegging av dagens status

5.1 Status i barneverntjenesten

Fosen barneverntjeneste er en interkommunal barneverntjeneste etter vertskommunemodell der ressursene i hver kommune er fordelt etter en fordelingsnøkkel ift antall barn 0-19 år. Ved oppstart 2012 ble det tilført 1,5 ekstra stilling fra kommunene. Videre tilførsel av ressurser er kommet fra Fylkesmann med 6,8 stillinger.

Vi hjelper pr. oktober 2018 334 barn på Fosen. I tillegg har barneverntjenesten tilsynsansvar for 78 barn. Totalt årsverk i barneverntjenesten er pr. i dag 25,6, inkludert 1,5 merkantile stillinger.

Arbeidstakerorganisasjonene sentralt anbefaler at det innføres en veiledende bemanningsnorm for det kommunale barnevernet hvor hver saksbehandler har lavere antall saker enn hva som er tilfellet i Fosen barnevern i dag. Tjenesten skriver avviksmeldinger der saker blir stående uten kontaktpersoner. Daglig drift av tjenesten går på bekostning av utvikling i stor grad, noe som bekymrer ledelsen med tanke på de nye oppgavene og samarbeidsløsningene barnevernreformen medfører.

Omorganisering internt i tjenesten med oppdeling av team har vært et omfattende arbeid. Målsettingen med ny struktur er økt kvalitet i tjenesten med fokus på faglig utvikling, og utvikle spisskompetanse og bedre ivaretagelse. Økt kvalitetssikring jf. barnevernlovens krav har vært førende. Bygge god kultur internt, samt å jobbe mest mulig likt i alle kommunene har vært et annet mål. Det eksisterer også utfordringer i denne måten å organisere seg på. Organiseringen fordrer gode overføringer mellom teamene og at det er kapasitet i teamene til å motta nye saker.

For å ivareta kravene til økt kompetanse på flere fagområder kjøpes ekstern kompetanse. I tillegg leies inn ekstern hjelp for å håndtere stor saksmengde. Innleie har et høyere utgiftsnivå, enn ved økte ressurser i egen tjeneste. I tillegg kjøpes det inn tyngre tiltak fra statlige Bufetat. Behovet for kartleggingsverktøy og leie inn veilederkompetanse har vært og vil bli nødvendig for å tilfredsstille lovkrav. Det er snakk om til dels store summer som kunne ha vært eid av tjenesten selv. Flere ansatte blir sendt på lengere og kortere utdanninger og kurs. Det søkes om midler i ansattes fravær så langt det finnes ordninger for dette.

Sentrale føringer i barneverntjenesten

- Rammeavtalen for Fosen barneverntjeneste
- Budsjett
- Kommunereform
- Barnevernreform
- Ny barnevernlov
- Handlingsplan vedtatt i kommunestyre i eierkommunene
- Tiltak fra BUFETAT
- Kompetanseheving i barnevernet
- Samhandling med andre tjenester
- Krav til sikkerhet ved lokalitetene
- Krav til dokumentasjon
- Fokus på barns medvirkning

5.2 Utfordringsbildet i Fosen barneverntjeneste i dag vedr forebygging

For Fosen barneverntjeneste oppleves oppgaven de ønsker å utføre som stor, selv om man etter flere år i drift har rimelig god oversikt. Ekstraordinært med Fosen og situasjonene i dag er ulikhetene på Fosen, antall kommuner man skal samhandle med, kartlegge og ivareta. Fra 01.01.2020 har Fosen barneverntjeneste fire eier kommuner, noe som vil gjøre samhandling enklere. Det forebyggende arbeidet utfordres av ulikhetene i kommunene og ulike forventninger til grensen barnevern – kommune.

Fra ungdataundersøkelsen peker kommunene på Fosen seg ut sammenlignet med landsgjennomsnittet. Psykiske utfordringer, skolevegring kryper ned i aldersgruppen 0-18. Fra det som tidligere viste seg på videregående skole, vises nå på ungdomstrinnet. Kombinert med økt bruk av alkohol, tidligere debut, ungdommer opplever seg mer ensomme, er det en stor bekymring. For mange i denne aldersgruppen vil de ha nådd strafferettslig alder. Store konsekvenser for hver enkelt ungdom kan gi ytterligere konsekvenser. I samarbeid med politiet opplever de flere saker der ungdom på en eller annen måte blir tatt inn til bekymringssamtaler. Politiet opplever at dette er ungdom som har nettverk over flere kommunegrenser. Konfliktrådet er i gang med prosjekt lik praksis innenfor ruskontrakt, og målet skal sikre lik praksis i Trøndelag. Dette arbeidet er nå i gang på Fosen, og kommunene skal ha ansvaret for gjennomføringen.

Fosen har en høy andel lavinntekt- og eneforeldre familier. Dette vet vi påvirker andel barn med behov for bistand.

5.3 **Forventninger fra kommunene overfor Fosen barneverntjeneste**

Forventningene ble avklart ved oppstart, dagens forventninger kan kort oppsummeres slik:

- Deltakelse i ulike tverrfaglige team v/Leder/teamleder/saksbehandlere
- Tilstedeværelse i kommunene
- Åpenhet
- Tilgjengelighet
- Tverrfaglig samarbeid
- Lavere kostnader i barnevernet
- Forutsigbarhet i regnskapsrapportering
- Kommunene har ulike forventninger

5.4 **Krav til samhandling med andre ikke-kommunale tjenester.**

Tverrfaglig godt samarbeid kan være utfordrende. Hvilket barnesyn og menneskesyn er gjeldende? Dette må være et overordnet tema og må avklares. Videre, respekt for andre tjenester/sektors innsats rettet mot målgruppen risikeres å gå tapt ved ikke utøve slik respekt og felles forståelse. Begrepet *barnets beste* er inntatt i flere sektorlovgivninger med sikte på felles fokus på barn og unge i tverrfaglig samarbeid. Kjennskap til hverandres lovverk, tolkning av taushetsbestemmelser er viktig i godt tverrfaglig samarbeid.

BUP

Et godt og velfungerende 2. linjetjeneste tilbud i form av BUP, har tidvis vært redusert på Fosen. Brukere har fått lengre reisevei og ventetid (Trondheim) for å motta hjelp etter loven. Lengre ventetid er også et resultat som er utfordrende for tjenesten og den det gjelder. Over en tid nå har dette vært en bekymring, og kan få konsekvenser for den som har krav på slik hjelp. Barnevernreformen har en tydelig beskjed, «bedre hjelp der barna bor», og barnas rettsikkerhet.

Psykisk helse

Samarbeid mellom psykisk og helse og barnevern skal sikre at barn og unge med behov for både barneverntjenester og psykisk helsetjenester skal få de nødvendige tjenestene i rett tid.

Viser for øvrig til lenke under;

<https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/996/IS-11-2015-Samarbeid-mellom-barneverntjenester-og-psykiske-helsetjenester-til-barnets-beste.pdf>

NAV

Videre følger retningslinjer mellom NAV og barnevern under;

<https://www.nav.no/454591/1-Ansvar-og-oppgaver>

omhandler ansvars- og oppgavedeling mellom den kommunale barneverntjenesten og NAV-kontoret.

Formålet med retningslinjene er å bidra til bedre koordinering og samordning av tjenester overfor barn, unge og familier som har behov for hjelp fra begge tjenester. Retningslinjene omfatter hjelp til familier i en sosialt og økonomisk vanskelig situasjon som har behov for hjelp fra både barneverntjenesten og NAV-kontoret, og ungdom som mottar ettervernstiltak.

Fosen barneverntjeneste opplever at praksis rundt dette er forskjellig på Fosen.

Fylkesmann har vært i dialog med NAV og barneverntjenesten ved møter.

Barneverntjenesten og NAV har begge som fokus å se på hele livsløpet til enkeltbarn og familier med utfordrende økonomisk hverdag. For disse familiene kan den sosioøkonomiske situasjonen utvikle utenforskap, isolering og potensielt mobbeproblematikk.

Familie og nettverk

Generelt for flere stadier i en barnevernssak er økt bruk av Familieråd. Det vil si mobilisering av familiens eget nettverk. Dette arbeidet er viktig og lovpålagt. Et fokus som skal hindre flytting av barn. Familieråd er et viktig arbeidsområde for tjenesten, da løsninger kan ligge i nettverket, og kan hindre økt bruk av tiltak fra tjenesten over tid. Samtidig kan relasjoner i eget nettverk opprettholdes og videreutvikles sett fra barnets og den unges side. Barnets stemme skal høres i mye større grad og skal dokumenteres. Dette gjelder i alle ledd i saksbehandlingen, og blir stilt større krav til dokumentasjon.

Politi

Ved å samhandle kan man både oppnå bedre ivaretagelse av barnets omsorgssituasjon, bedre beskyttelse av barnet, styrke barnets og den mistenktes rettssikkerhet, og minske risikoen for at etatenes arbeid får uheldige konsekvenser for den andres oppgaver og mandat.

Hentet fra Barne-, ungdoms og familiedirektoratet, retningslinjer for samarbeid mellom politi og barneverntjenester.

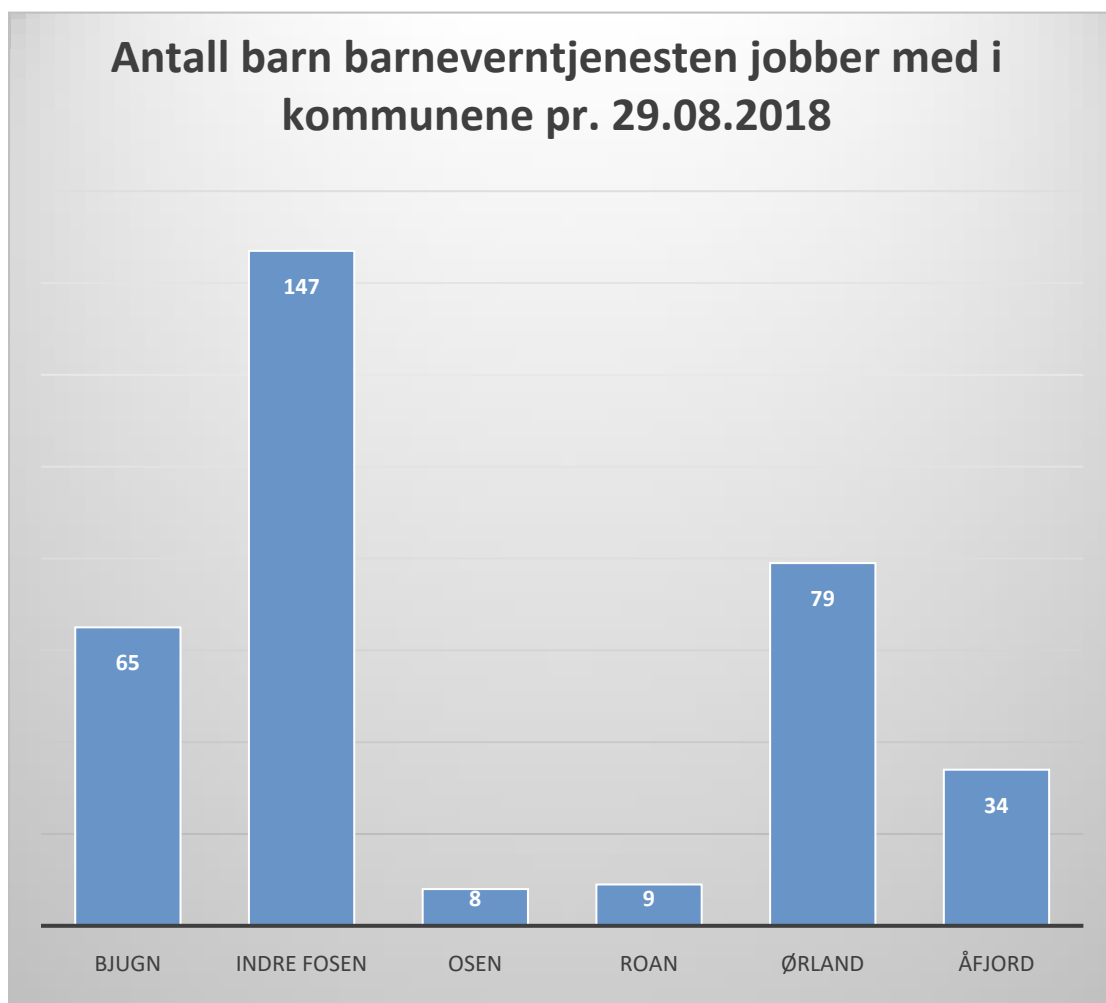
Barneverntjenesten opplever ulik praksis i samarbeidet med Politiet på Fosen. Det arbeides i disse dager med felles rutiner ved rus blant ungdom.

5.5 Forebyggende arbeid pr. i dag

Mange kommunale velferdstjenester har et ansvar for forebygging. Fosen barneverntjeneste har ingen stillingshjemler direkte knyttet til forebyggende tiltak. Ansatte jobber kun etter bekymringsmelding og etter vedtak.

Gjennomgående tema i årene fra oppstart i 2012, har vært Fosen barneverntjeneste sitt fokus på forebyggende arbeid i kommunene. Ulike forventninger fra de 7 kommunene til hva Fosen barneverntjeneste skulle ha ansvaret for, og være pådriver av forebyggende arbeid har og er utfordrende. Forholdet som i dag er avklart og er tydelig er at initiativet til forebyggende team skal ligge hos kommunene, men hvor Fosen bv.tj forplikter seg å delta både under etableringen av og etter iverksettelsen av dette arbeidet.

5.6 Statistikk over dagens situasjon

Hentet fra klientstatus i fagprogrammet Familia august 2018. Dette påvirker ressursbruken i vår tjeneste.

Under er et utvalg av områder i barneverntjenestens aktivitet, fra Kommunemonitoren 2017.

Leksvik er sammenlignet med Nord-Trøndelag. De andre kommunene sammenlignes med Sør-Trøndelag unntatt Trondheim.

Andel barn med barnevernstiltak i fht innbyggere i aldersgruppen 0-17 år.

Kommune	Verdi for kommunen	Verdi for Fylket
Ørland	8,8 %	3,7 %
Bjugn	5,2 %	3,7 %
Åfjord	4,6 %	3,7 %
Rissa	4,5 %	3,7 %

Leksvik	8,8 %	5,3 %
Roan	10,4 %	3,7 %
Osen	6,2 %	3,7 %

Som en ser av tabellen ovenfor er flere barn på Fosen under tiltak av barneverntjenesten enn resten av Fylket. Hvilken begrunnelse eller årsak som ligger til grunn kan ha flere forklaringer. Kan en utlede tanker om at resten av Fylket ikke jobber godt nok med hensyn til utsatte barn? Kan en utlede tanker om at Fosen barneverntjeneste jobber med for mange barn som andre tjenester/sectorer kunne gi like godt tilbud til? Kanskje er det noe midt imellom. Dette blir et viktig tema i tjenesten framover. Den nye barnevernreformen peker på barneverntjenestens ansvar for kjernebarnevern, avdekke og hindre alvorlig omsorgssvikt.

Andel av kommunens totale netto utgifter som brukes på barnevern (2017)

Snitt for Fosen kommunene samlet er 3,3 %, mot Fylket 4,2 %

Kommune	Verdi for kommunen	Verdi for Fylket
Ørland	4,9 %	4,2 %
Bjugn	4,4 %	4,2 %
Åfjord	2,3 %	4,2 %
Rissa	2,8 %	4,2 %
Leksvik	2,6 %	4,1 %
Roan	2,7 %	4,2 %
Osen	2,0 %	4,2 %

Indikatoren gjør det mulig for kommunene å se hvor stor andel av de totale driftsutgiftene som går til barnevern, og sammenligne sitt forbruk med andre kommuner, og forbruk over tid.

En ser at det er ulikheter mellom kommunene, men at de fleste ligger lavt i fht gjennomsnitt Fylket.

Andel barn med hjelpetiltak i hjemmet av alle barn med tiltak 0-17 år (2017)

Kommune	Verdi for kommunen	Verdi for Fylket
Ørland	77,7 %	66,8 %
Bjugn	68,5 %	66,8 %
Åfjord	85,7 %	66,8 %
Rissa	81,3 %	66,8 %
Leksvik	78,8 %	66,8 %
Roan	47,1 %	66,8 %
Osen	Ingen tall oppgitt	66,8%

Når en ser tabellen slik som over, er førsteinntrykket at barneverntjenesten jobber med en stor overvekt barn sammenlignet med resten av Fylket. Hva kan årsakene til dette være?

Antall stillinger i barneverntjenesten med fagutdanning pr. 1000 barn 0-17 (2017)

Tabellen viser at Fosen barneverntjeneste ligger under sammenlignet med resten av Fylket. Med fagutdanning menes her, barnevernspedagog, Sosionom, Sykepleier, Vernepleier. Barneverntjenesten har to årsverk med annen fagbakgrunn.

Kommune	Verdi for kommune	Verdi for Fylket
Ørland	4,6 stillinger	6,8 stillinger
Bjugn	4,6 stillinger	6,8 stillinger
Åfjord	4,5 stillinger	6,8 stillinger
Rissa	4,6 stillinger	6,8 stillinger
Leksvik	4,5 stillinger	5,2 stillinger
Roan	3,7 stillinger	6,8 stillinger
Osen	4,9 stillinger	6,8 stillinger

Utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste pr. innbygger 0-20 år (2017)

Kommune	Verdi for kommune	Verdi for Fylket
Ørland	1755 kr	2847 kr
Bjugn	2607 kr	2847 kr
Åfjord	2907 kr	2847 kr
Rissa	2246 kr	2847 kr
Leksvik	2972 kr	2366 kr
Roan	3524 kr	2847 kr
Osen	3157 kr	2847 kr

Snitt for Fosen kommunene samlet er kr. 2487, mot Fylket kr. 2847. Mellom kommunene på Fosen er det ulik satsning.

Antall barn med undersøkelse eller tiltak pr. årsverk 2017

Kommune	Verdi for kommune	Verdi for Fylket
Ørland	18	17
Bjugn	18	17
Åfjord	18	17
Rissa	16	17
Leksvik	24	18,8
Osen	16	17
Roan	37	17

Gjennomsnittlig antall barn i Fosen barnevern i dag er 17,5 barn. Roan ligger høyt på grunn av en høy andel barn i barnevern.

6 Fremtiden

6.1 Ny barnevernlov og barnevernreform

Ny barnevernlov avløser gammel lov fra 1992, og trer i kraft tidligst i 2021. Utvalget som har arbeidet med ny lov legger til grunn at behovet for endringer er tvunget fram ved samfunnsutvikling, befolkningssammensetning og endringer i familiemønster, og større vekt barns rettsikkerhet, som noen hovedpunkter. Ny høringsrunde i 2019.

Pr. i dag er tre kommuner i Norge med på et prosjekt der ny barnevernreform er implementert i fullskala. Disse kommunene skal gi svar på forbedringer og utfordringer før alle landets kommuner kaster seg ut i det. Fra ulike høringsinstanser er det kommet innspill at overføringene fra Stat til kommune bør skje i et tempo der kommunene får tid til å ruste seg for de nye oppgavene.

Viser i denne sammenheng til utdrag fra første devaluering gjort av Deloitte, Telemarksforskning, september 2016.

Hovedformålet med forsøket er å innhente erfaringer og kunnskap som kan bidra til gode endringsprosesser. Forsøkets overordnede målsetning om at barn og unge skal få nødvendig hjelp og omsorg til rett tid krever at kommunen bruker hele sin organisasjon for å løse oppdraget. Dersom alle forsøkets målsettinger skal oppnås, må forbyggende arbeid og tidlig innsats gjøres til en integrert del av kommunens virksomhet.

Forsøkskommunene har over tid lagt vekt på å anvende anerkjente metoder og tiltak i sitt arbeid rettet mot barn og unge. Dette tilsier at kommunene har gode forutsetninger for å ivareta målsetningen om evidensbaserte eller kunnskapsbaserte metoder og tiltak også i overtakelsen av nye oppgaver, men forutsetter vedvarende bevissthet rundt kompetanseutvikling.

Kommunene bør ta stilling til hvilken kompetanse, holdninger og ferdigheter som skal være gjeldende i alle tjenester rettet mot barn og unge, og hvilken spisskompetanse det vil være behov for innenfor barnevern, helsestasjon, PPT. Gitt kommunenes vektlegging av fosterhjemstilbudet, bør tilføring av kompetanse på dette feltet vies særskilt oppmerksomhet.

Større ansvar for flere oppgaver for kommunene medfører også mer omfattende krav til risikovurdering, internkontroll og evaluering av egen praksis.

Et velfungerende fosterhjemstilbud vurderes å være en sentral forutsetning for å lykkes med forsøket som helhet. For at fosterhjemstilbudet skal dekke det tiltenkte nivået i kommunenes tiltakspyramider er kommunene helt avhengig av å rekruttere

tilstrekkelig antall fosterhjem, ha fosterhjem som er kvalifisert til å ivareta barn og ungdom med særskilte utfordringer og sørge for en oppfølging som fosterfamiliene er tilfredse med. Dette er et arbeid som forsøkskommunene trolig må prioritere høyt i alle faser av forsøket.

Andre delrapport i følgeevalueringen ble slutført september 2017.
Rapportene er tilgjengelige på Telemarksforskning sine sider.

Rapportene og det arbeidet som er i gang i disse kommunene er spennende og lærerike også for Fosen. Hvordan hele kommunen, sektorer blir forsøkt involvert har vært drivende.

Kommunenes ansvar for Fosterhjemsarbeid blir stort og krevende. Det blir minst like krevende også økonomisk. Ved fosterhjemsarbeid vil det kunne bli lagt til rette for bistandsavtaler mellom kommunene og Bufetat. Tunge og komplekse omsorgsplasseringer vil ivaretas av Bufetat også i framtiden. Refusjonsordninger avsluttes, og kommunene må ta kostnadene ved forsterkede fosterhjem i sin helhet. Økonomi så langt ser ut skal komme som rammeoverføring til kommunene, og det er knyttet usikkerhet rundt størrelse og omfang.

6.2 Begrepet kjernebarnevern

Kjernebarnevern *å gi forsvarlig omsorg og beskyttelse når barnets omsorgssituasjon tilsier det eller barnet utsetter sin egen helse og utvikling for fare. Det blir vesentlig å tydeliggjøre og synliggjøre dette arbeidet for eier kommunene.*

I lov om barneverntjenester sist endret 17 juni 2005 (gjeldende lov), kapittel 3; *kommunens og barneverntjenestens generelle oppgaver, samt § 3-1, Barneverntjenestens forebyggende virksomhet:*

Kommunen skal følge nøye med i de forhold barn lever under, og har ansvar for å finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer.

Barneverntjenesten har spesielt ansvar for å søke å avdekke omsorgssvikt, atferds-, sosiale og emosjonelle problemer så tidlig at varige problemer kan unngås, og sette inn tiltak i forhold til dette.

I NOU 2016:16 er noen forslag til endring tatt med under;

- Jf. 1.1.6 *Ansvar for trygt oppvekstmiljø, omsorg og beskyttelse (kapittel 7) Utvalget mener det er behov for å innskrenke og tydeliggjøre barnevernstjenestens ansvar. Det foreslås derfor å innskrenke plikten til å*

*delta i forebyggende arbeid rettet mot **alle** barn, og tydeliggjøre grensen mot andre tjenesters ansvar for å gi barn og unge hjelp.*

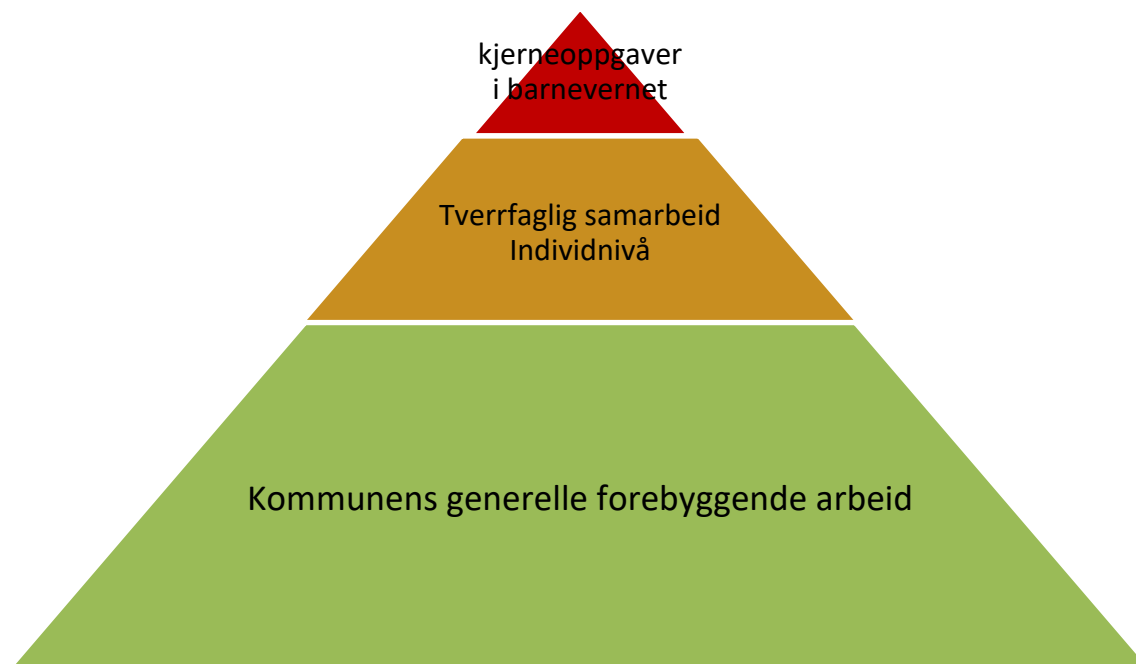
En del av barnevernets generelle forebyggingsansvar innebærer å bidra til at andre tjenester ivaretar barns interesser. Prop.106 L

I NOU 2016:16 kapittel 1.1.6, i barnevernslovutvalget arbeid til ny reform viser utvalget til avklaringer mellom barneverntjenestens ansvar og oppgaver og hva som er kommunens og sektorenes ansvar.

1.1.6 Ansvar for trygt oppvekstmiljø, omsorg og beskyttelse.

Barnevernstjenesten har i dag et vidt ansvarsområde og mange ulike oppgaver, fra forebyggende virksomhet for å bedre levekårene til alle barn i kommunen, til tvangsvedtak som for eksempel omsorgsovertagelse av et barn. Flere tilsynsrapporter og undersøkelser har avdekket mangler ved barnevernstjenestens utøvelse av sine kjerneoppgaver. Det er et spørsmål om barnevernstjenesten har fått et for vidt samfunnsoppdrag, på bekostning av hovedoppgaven som er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får riktig hjelp og omsorg i rett tid.

Utvalget mener det er behov for å innskrenke og tydeliggjøre barnevernstjenestens ansvar. Det foreslås derfor å innskrenke plikten til å delta i forebyggende arbeid rettet mot alle barn, og tydeliggjøre grensen mot andre tjenesters ansvar for å gi barn og unge hjelp. Det foreslås å oppheve gjeldende § 2-1 tredje ledd om at kommunestyret kan legge oppgaver etter loven til et folkevalgt organ. Utvalget mener kommunen alene bør ha ansvaret for forebyggende arbeid rettet mot alle barn og familier. Kommunen er best rustet til å foreta en helhetlig vurdering av hvordan tjenestetilbudet til barn og familier bør organiseres.

- RØD - Indisert forebyggende arbeid, barneverntjenestens sitt kjernearbeid, med egne tiltak.
- Orange – Selektiv forebygging, tverrfaglig samhandling mellom kommune og barneverntjenesten med enheter og sektorer. Tiltak kommunene rår over i dag.
- Grønn – universell forebygging, sektorer, enheter og frivillige organisasjoner i kommunen, og på tvers av kommunene på Fosen.

Overganger mellom nivåene for å sikre rød tråd, og størst mulig likhet mellom kommunene.

6.3 KS Prosjektet

Utdrag fra prosjektbeskrivelse for KS-prosjektet, forsøk i Trøndelag

Kvalitets-og-struktureformen

Forsøkets overordna mål

Gjennom systematisk og koordinert samarbeid opplever barn, unge og deres familier å få rett hjelp til rett tid.

Hvorfor?

Kommunene i Trøndelag ser behov for å sikre og utvikle kvalitet i tjenestetilbudet til barn og unge. Gjennom forsøket vil kommunene prøve ut konkrete tiltak uavhengig av kommunestruktur og dagens interkommunale barnevernstjenester. Med

utgangspunkt i kvalitets- og strukturreformen i barnevernet skal forsøket prøve ut hvilke oppgaver kommunene i samarbeid kan ta ansvar for. Dette vil gi bedre grunnlag for tverrfaglig samarbeid og sterkere incentiver til tidlig innsats. Det er også et mål for forsøket at erfaringene skaper overføringsverdi til andre kommuner og regioner.

For Fosen vil det bli helt avgjørende å koble seg på prosjektet for å kunne møte fremtiden på en forberedt måte.

6.4 Utfordringsbildet framover, sett fra Fosen barneverntjeneste sitt ståsted

Utfordringsbildet må ses i sammenheng med handlingsplanene fra barneverntjenesten fra oppstarten av det interkommunale samarbeidet og fram til i dag. Flere krav fra myndighetene til kompetanse, dokumentasjon, tidsfrister mm, samt en økning av saksmengde og kompleksitet, til ny barnevernreform. Handlingsplan fra 2018-2021 gjenspeiler en del av dette.

- **Ulikheter i Fosen kommunen:** Flere av de utfordringene barn og unge opplever, er ganske like og uavhengig av den kommunen de bor i. Fosen barneverntjeneste kan ikke kreve at alle kommunene skal jobbe likt når det gjelder forebyggende arbeid i den enkelte kommune. På enkeltområder er det ikke hensiktsmessig da utfordringene kan være ulike. Likevel bør man tilstrebe større likhet bla på bakgrunn av kommunereformen, og den allerede påstartede nedbyggingen av Bufetat sine tjenester. Vi tenker at regional faggruppe opprettet av rådmannsgruppen er vesentlig for å lykkes her.
- **Barneverntjenesten vil bli pålagt nye ansvarsområder:** Kompetanseløftet i barneverntjenesten skal gjennomføres, er positivt, samtidig som det er utfordrende. Familieråd og nettverksarbeid blir viktigere for å ivareta barns behov til tilknytning i sitt nærmiljø der det er hensiktsmessig. Barneverntjenesten ser viktigheten av å eie egne tiltak. Det reduserer kjøp av innleid kompetanse. Det vil komme tjenesten til gode ved at kompetansen blir ført tilbake i tjenesten. Utgiftene vil kunne reduseres over tid. Større ansvar for rekruttering og veiledning av fosterhjem gjør at tjenesten må tilpasse kompetanse. Bufetat blir ikke tilgjengelig for kommunene framover slik det har vært. Private aktører etablerer seg med tanke på salg av tjenester til kommunene. Kostnader ved kjøp av tiltak kan bli dyrere.

Ett eksempel er Tønsberg kommune. De har ansatt egen familierådskoordinator direkte underlagt helsesjef. Koordinator blir veiledet av Bufetat. Kompetansen bygges og forblir i kommunen. Det er ingen hindring at kommuner på Fosen kan gjøre det samme, men i et felleskap. Tønsberg kommune har samlet virksomhet Barn og Unge - Ulike tilbud og tiltak til barn, ungdom og familier. Mange fagfelt er representert som kan være nyttig for Fosen kommunene å se på. Horten kommune har etablert noe av det samme.

- **Tverrfaglig samarbeid** mellom barneverntjenesten og kommunene og mellom kommunene på ett eller flere nivåer er nødvendig. Det vil kreve gode avklaringer, forståelse for hverandres oppgaver. På systemnivå må forankring av tverrfaglige arbeid gjøres i kommune- og barnevernledelsen. Andre tjenester i en kommune vil kunne utføre oppgaver som tidligere har vært ansett som barneverntjenestens sitt ansvar. Avklaringer mellom kommunene og barneverntjenesten av begrepet kjerneoppgaver i barneverntjenesten må være tydelig. At hver enkelt kommune skal dekke behovene framover blir veldig krevende. Det å enes om et samarbeid der økonomi deles, kan lette utfordringene for kommunene. Dette kan gi fordeler ved at utvalget av tiltakspersoner kan hentes fra hele Fosen.
- **Tidsbruk i arbeidstid** for tjenesten utfordrer effektiviteten ved reiser og forventet tilstedeværelse rundt om i de ulike kommunene.
- **Samhandling med andre kommuner utenfor Fosen.** Må sees i sammenheng med hva KS-prosjektet og hvilken betydning det har for Fosen kommunene. Hva må Fosen ha selv, hva kan kjøpes fra andre kommuner?
- **Kompleksitet i saker:** Barneverntjenesten erfarer at stadig flere saker er mer komplekse enn tidligere. Bemanning, og god nok bemanning er avgjørende for økt bruk av ny ervervet kompetanse i flere ledd i barneverntjenesten sitt arbeid.
- **Tjenestens mange oppmøtesteder:** Med færre kommuner vil barnevernets tilstedeværelse slik det er nå, reduseres. At tjenesten kan reduseres til to til tre oppmøtesteder er noe det bør jobbes for. Fylkesmann legger til rette for en økt samlet og robust tjeneste også skal ivareta hasteoppdrag, og oppfølging av disse på en bedre måte enn det gjøres i dag.
- **Ledelse:** Innføring av barnevernreform krever strategisk ledelse som jobber mye ut mot eierkommunene. Kapasitet blir et nøkkelord for å lykkes i dette arbeidet. Det er utfordrende med god og effektiv ledelse når ansatte har oppmøter i fem kommuner. Det er utfordrende å samhandle med seks

eierkommuner. Det er utfordrende å ha tid til gode strategiske valg når hverdagen er meget travel.

7 Konklusjoner og oppsummering

Ledelse, øverste leder har siden oppstart av Fosen barneverntjeneste hatt ansvar for svært mange oppgaver. Mange av oppgavene kan og bør deles i form av en NK. Øverste leder bør ha et stort fokus på målrettet arbeid ut mot kontaktpersonene i kommunene f.o.m. 2019. Skal barneverntjenesten utvikles i tråd med de føringene som kommer av Barnevernreform, ny barnevernlov, og det denne oppgaven handler om, er det avgjørende.

Synliggjøre kjerneoppgaver i barneverntjenestens sitt arbeid. Avklare barneverntjenesten sin primæroppgave opp mot kommunens generelle forebyggende aktivitet og øvrige tiltak. Barneverntjenesten er lovpålagt å være en del av et forebyggende arbeid, en plikt til medvirkning.

Som nevnt tidligere under begrepet kjernebarnevern er; *en del av barnevernets generelle forebyggingsansvar innebærer å bidra til at andre tjenester ivaretar barns interesser. Prop.106 L.*

Denne plikten tar tjenesten på alvor. Fosen barneverntjeneste innehar stor og bred faglig kompetanse. Et annet fortrinn i det interkommunale samarbeidet har gitt barneverntjenesten stor innsikt i enkeltkommuner og i de forskjellene som er gjeldende. *Etter gjeldende formålsbestemmelse er barneverntjenestens primæransvar å sikre at utsatte barn får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Barneverntjenesten har ansvar for å iverksette tiltak når barn lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, jf. barnevernloven kapittel 4.*

- **Forebyggende arbeid i kommunene**, skjer i stor grad utenfor barneverntjenesten. Videre blir det viktig for barneverntjenesten å se på egne oppgaver innenfor primæroppgavene. Hvilke saker kan andre tjenester/sectorer ha ansvar for. I tiden framover må det defineres på hvilken måte skal barneverntjenesten og kommunene finne hensiktsmessige måter å samhandle på i dette spørsmålet. Barneverntjenestens faglige vurderinger vil avgjøre ulike bekymringer. Kommunene må respondere og ha egnede tiltak på plass når enkeltsaker overføres til andre tjenester i kommunen.

Felles plan for det forebyggende arbeidet på Fosen, der Folkehelsearbeidet er inkludert. Fellesskapsforståelse, gode og ryddige prosesser i etableringen i tverrfaglig samhandling der barnets beste er fokus. Betingelser kunnskap om, og deling av viktig informasjon mellom tjenester og sectorer. Tolkning av taushetsbestemmelser, kjennskap til hverandres lovverk, respekt og ydmykhet

overfor hverandre. Et felles mål bør være at mye av det forebyggende arbeidet er så likt som mulig for hele Fosen, men at det tilpasses ved behov.

Lavterskeltilbud i kommunene fra 2020 blir viktig fokus framover. Samle fagtjenestene for målgruppen i f.eks. Familiens Hus, familiesentre for å imøtekomme tjenestetilbudet til utsatte familier, barn og unge. Herunder samle egnet kompetanse og helhetlig tilgang på hjelp for de med behov.

BTI kommuner, *BTI er en samhandlingsmodell for tjenester som møter gravide, barn, unge og foreldre det er knyttet undring eller bekymring til. Hensikten med BTI-modellen er å kvalitetssikre helhetlig og koordinert innsats uten at det blir brudd i oppfølgingen. BTI bidrar til tidlig innsats, samordning og medvirkning. Modellen gir en oversikt over handlingsforløp, og kan bidra til å rette opp svikt i samhandling mellom tjenester både på lokalt, regionalt og statlig nivå.*

BTI skal legge til rette for at det blir sammenheng i og mellom tjenestene og brukeren uten at det blir brudd i oppfølgingen.

BTI-modellen egner seg både som et hjelpemiddel for å ta strategiske beslutninger, og systematiserer og beskriver det praktiske arbeidet med barn, unge og foreldre det er knyttet undring eller bekymring til. Utdraget er hentet fra Forebygging.no/tidlig innsats.

Hvorfor BTI?

Spørsmålet om hvorfor dreier seg i første rekke om å begrunne BTI-modellen. En viktig begrunnelse er selve formålet med modellen, dvs. å bidra til tidlig innsats, bedre samordning (helhetlig tjeneste) og foreldreinvolvering. Alle disse tre momentene er igjen begrunnet ut fra ulike nasjonale satsinger overfor barn og unge.

Et viktig bakgrunnsdokument er Helsetilsynets tilsynsrapport fra 2009. Denne pekte på at det i mange kommuner var svakheter med hensyn til å fange opp barn og unge tidlig nok, at det for sjeldent ble meldt saker til barnevernet, og at det var store mangler både med oppfølging og samordningen av de kommunale tjenestene. Rapporten konkluderer med at det var betydelig svikt og risiko for svikt i det kommunale samarbeidet om og for utsatte barn og unge.

Hentet fra KORus Sør, en oppsummering fra åtte nøkkeltkommuner som har testet ut modellen. (Ligger som link på Forebygging/tidlig innsats sine sider). Helsedirektoratet tok initiativ til utprøving av modellen i 2012, på bakgrunn av utfordringer i kommunene ved å gi et samlet tjenestetilbud til utsatte barn og unge.

BTI-modellen legger til rette for brukermedvirkning. BTI skal bidra til tidlig innsats, samordning av innsats og brukermedvirkning. Modellen inneholder en egen prosess

som skal ivareta det komplekse tverretatlige samarbeidet (fra Møreforskning-Rapport fra KoRus Sør, 2016, åtte nøkkelkommuner).

En slik modell kan bidra til å utvikle god samhandling i kommunene på en bedre måte. Målet vil være riktigst mulig hjelp og tilbud til rett tid, blir gitt så tidlig som mulig.

- **Tiltakskjede**, i nåværende og fremtidig perspektiv vil barneverntjenesten ha behov for rene tiltakspersoner ansatt i tjenesten. Noen eksempler på tiltak i hjemmet er; hjemkonsulenter, familieveileder(e)/familieterapeut, ICDP veiledere samt veiledning av fosterforeldre mm. Spisskompetanse vil kreves og det er ønskelig at kompetansen finnes i tjenesten. Dette vil gjøre det enklere å sette inn riktigst mulig tiltak i den kommunen barnet eller ungdommen bor. Samtidig vil kompetansen forbli i tjenesten.
- **Videre bør** eier kommunene legge en plan for hvordan etablere og legge til rette for gode og hensiktsmessige tiltak. Ks prosjektet kan gi vesentlig endring og positivt bidrag også for Fosen. Like viktig vil det bli å se på hva Fosen kommunene i felleskap kan dele på tvers av kommunegrenser etter kommunesammenslåingen er på plass. SLT-koordinator for hele Fosen er ett eksempel, og vil kunne binde flere tjenester sammen. Ikke minst relasjon til politiets arbeid innenfor rus og kriminalitet. Videre må tiltak rettet mot familiearbeid styrkes. Barneverntjenesten opplever et omfattende behov for flere tiltak rettet mot miljøarbeid i familier. Barneverntjenesten opplever en økning av konflikt mellom foreldre.
- **Rus og kriminalitet** blant barn og unge på Fosen er kjent. Det bør det vurderes en felles SLT-koordinator for Fosen. Utveksling og samarbeid mellom politi og SLT-koordinator er et godt bidrag som kan hindre ytterligere konsekvenser for barn unge. Modellen skal sørge for å koordinere kunnskap og ressurser mellom politi og relevante kommunale enheter. SLT-koordinator vil også kunne ivareta deler av det som nå etterspørres igjennom prosjektet fra konfliktrådet, *Lik praksis-ruskontrakt*. SLT-koordinator, felles for Fosen, vil bidra til å ha oversikt over alle kommunene på Fosen i arbeidet. En slik ordning vil også understøtte politiets arbeid gjennom opprettelsen av politikontakter på Fosen. Målet må være et godt samarbeid, avdekke utfordringer, og gi best mulig tilbud/tiltak til målgruppen så tidlig som mulig.
- **En tettere og bedre samhandling** mellom barnevernledelse og eierkommuner må etableres for å løfte felles forståelse av hverdagen i tjenesten, og hvordan barneverntjenesten opplever å få flere oppgaver å håndtere. Politisk og administrativ ledelse i eierkommunene må ta initiativ til å legge gode planer for å møte nye utfordringer. Eierkommunene bør også se

på hele tjenestetilbudet under ett, og hvor barneverntjenesten har sin naturlige plass i et helhetlig tjenestetilbud for befolkningen.

- **Robust og samlet enhet**, vil styrke barneverntjenesten i alle ledd. Kort avstand fra ledelse til ansatte vil effektivisere barnevernleders ansvar faglig, og bedre ivaretagelse av ansatte. Bedre utnyttelse av kapasitet i tjenesten vil gi økt faglig utførelse i hver enkelt sak. Mindre belastning for ansatte som opplever å ha få kollegaer på mindre kontorer. Større mulighet for deling av faglig kunnskap på tvers av team. Større tilstedeværelse av teamledere som dekker flere ansattes behov for faglige drøftinger. En mer samlet tjeneste vil ha større mulighet for ivareta hasteoppdrag som krever hurtige avgjørelser og ta gode faglige begrunnelser. Ivaretagelse av sikkerhet for ansatte ved slike oppdrag reduseres. Risikovurderinger ved hasteoppdrag vil få en tryggere og forsvarlig forankring. Redusere antall oppmøtesteder i kommunene er avgjørende for å få dette til.
- **Fosterhjemsarbeid**, er et omfattende arbeid som kommunene har liten kompetanse på pr. i dag. Barneverntjenesten har opparbeidet gode rutiner som stadig øker standarden ihht lovkrav. Rekruttering av fosterhjem er og har vært en del av tjenestens ansvar. Endringene vil flytte ansvaret for fosterhjemsarbeid over på barneverntjenesten. Fosen kommunene vil måtte stå sammen om felles løsninger, skal en lykkes i arbeidet på en best mulig måte.

Fullt kommunalt ansvar på fosterhjemsområdet, også rekruttering og opplæring er en stor endring for kommunene. Her vil Fosen kommunene måtte stå sammen for å rekruttere nok og gode fosterhjem. Fosen barnevern er i dag interkommunal og har et fortrinn med lokalkjennskap over kommunegrensene. Videre blir veiledning av fosterhjem et større ansvar for kommunene, Fosen barneverntjeneste har kunnskaper om slikt arbeid. At en interkommunal tjeneste blir viktig for Fosen sett i lys av dette fremover, er hevet over tvil. Enkelt kommuner vil ikke kunne ha all denne kompetansen i egen kommune. Det vil bli veldig krevende for kommunen og for ansatte.

Også ved Fosterhjemsarbeid som annet tiltaksarbeid vil Fosen være avhengig av å knytte seg til andre deler av Trøndelag. Trondheim kommune har kommet langt i sitt arbeid for å møte kravene i reformen. Samtidig vil de oppleve press på egne tjenester når reformen trer i kraft. Om Fosen kommunene velger seg mot Trondheim eller Nord over i Trøndelag, være avhengig av tjenester som måtte etterspørres for å dekke de behov som er nødvendig.

Slik sett er kompetansestrategien et godt verktøy som drives som prosjekt i dag. Mange gode løsninger kan finnes i samarbeid. Steinkjer barneverntjeneste har på

fosterhjems arbeidet kommet et godt stykke på vei, og samarbeid over kommunegrensene er de avhengige av.

- **Felles Familieråd** for hele Fosen, tilknyttet lavterskeltilbud i eksempelvis Familiens hus – Familiesenter. God lokalkunnskap utvikles, kompetanse forblir i kommunene.
- **Miljøterapeuter** inn i skolen vil være et godt og egnet tiltak. Relevant kompetanse for å ivareta flere utfordringer barn og unge opplever, må vektlegges.

Kommunepsykolog i alle kommuner ønskes, med kompetanse på barn og unge.

Forebyggende arbeid – for barn og unge på Fosen i dag, handler dette prosjektet om. Mange kommuner driver med forebyggende arbeid. Fosen barneverntjeneste er en del av dette forebyggende fellesskapet og skal fortsette å ivareta sin rolle og plikt. Utfordringene som barneverntjenesten opplever er at det er et stort sprik mellom kommunene. Dette blir utfordrende for tjenesten å forholde seg til, og ikke minst krevende.

Oppgaven har i større grad handlet om hvordan nå fram til en større felles og helhetlig samordnet forståelse av forebyggende arbeid. Og litt om hva som må ligge til grunn av både menneskelige verdier, forståelse, verktøy, intensiver, tid og ressurser.

Som en avslutning av prosjektet ønskes kommunenes eiere til å bli kjent med sitt barnevern. Her vil dere bli kjent med ansatte som står på barn og unges side, som jobber med foreldre og foresatte i alle typer utfordringer. Kommuneeiere skal være stolte av sitt barnevern, holde fanen oppe, favne om, utfordre oss, og stå i lag med oss.

En helhetlig, samordnet innsats for forebyggende arbeid på Fosen bør få stor oppmerksomhet i tiden som kommer.

8 Innhenting av dokumentasjon fra andre. Hvordan arbeider andre sammenlignbare barneverntjenester/kommuner?

Prosjektleders møte med Fylkesmann Erik Stene

Hovedpunkter nedenfor;

- Synliggjøre kjerneoppgaver i barneverntjenestens arbeid, til barnets beste.

- Tenke at mye forebyggende arbeid skjer utenfor barneverntjenesten, hva skal barneverntjenesten være en del av?
- Samle barneverntjenesten som en enhet
- Tverrfaglig samhandling, barnevernets kompetanse, samspill.
- Kommunene vet ikke hva som kommer i reformen. KS- Trøndelag er frampå eks. prosjekter
- Utfordring for kommunene, har ingen kompetanse på kjøp av fosterhjem fra Bufetat
- Tiltakskjede – oppbygging – samarbeid på tvers av kommuner

8.1 **Steinkjer barneverntjeneste**

Innspill fra barnevernleder v/Grethe Fjellvikås;

Steinkjer barnevern m/Verran (Inderøy barnevern signaliserer tettere samarbeid med Steinkjer) omhandler pr. i dag ca. 25 000 innbyggere.

Tjenesten er organisert under Helse. Tjenesten er i sin helhet lokalisert på Rådhuset. Barneverntjenesten har kontorer i lokaler med låste dør i egen fløy. Møter med barn/unge og familie avholdes fortrinnsvis på rådhuset.

Tjenesten er likevel mye på farten i ulike oppdrag. Det er 32 ansatte i tjenesten
KS-Nord-Trøndelag driver 2 prosjekter, slutføres 2020

1. Samhandling barn og unge.

Nettverk av kommuner med utgangspunkt i kvalitets- og strukturreformen. Uavhengig av kommunestruktur og dagens interkommunale barneverntjenester. En utprøving av hva kommunene i samarbeid kan ta ansvar for. Gi bedre grunnlag for tverrfaglig samarbeid og sterkere intensiver til tidlig innsats.

2. Barnevern forebyggende arbeid i kommunen

Barnevern, bygge gode tiltakskjeder og forebyggende arbeid. I ft forebyggende arbeid foregår mye av dette i regi eller i samhandling med tjenesten. Opplevs som utfordrende, og krever mye av tjenesten.

Barneverntjenesten eier selv;

Barneverntjenesten har 4 ansatte familieveiledere med COS-P og EUROaddad.

Kjøp av tjenester fra LINK, endringsarbeid, COS-I kompetanse. Tiltakene i samhandling med andre kommuner (jf. KS-prosjekt)

Fosterhjemsarbeid, Steinkjer rigger for framtiden og har dannet fosterhjemsgrupper med COS-P kompetanse. Biologiske foreldre er tema det jobbes med. Steinkjer barneverntjeneste har samarbeidsavtale med NAV, gode erfaringer. Det tas hensyn til det sosioøkonomiske perspektivet, helheten i barns og familiers liv. Den røde tråd.

Egne 17 års møter

Dialogmøter med Rådmann, FM, ordfører, NAV og barnevern.

8.2 Orkdal barneverntjeneste

Innspill fra Orkdal barneverntjeneste /Leder Tom Døsvik

I deres innretning av hovedoppgaver i tjenesten nevnes dette;

Se på kjerneoppgavene barneverntjenesten skal løse, barn i dyp nød, tidlig inn, avdekke omsorgssvikt, sette inn egnede tiltak.

Synliggjøre dette ovenfor kommunene

Samle enheten, sentral base, bygge kompetanse, minske risikoer-Vold/trusler

Samle alt av forebyggende arbeid, Samle lavterskeltilbud – Familiesenter

Nettverksarbeid – Bufetat som samarbeidspartner, bli god på å tenke nettverk i alle deler i saksbehandlingen.

Etterord

I mitt arbeid i prosjektet vil jeg først og fremst takke Fosen barneverntjeneste for muligheten til å gjennomføre prosjektet.

Fylkesmannen har bidratt med lønnsmidler til prosjektet, og muliggjort gjennomføringen, en takk rettes til Fylkesmannen. FM har også bidratt med innspill til rapporten.

Videre har ikke prosjektet blitt mulig uten god deltakelse og samarbeid med alle kommunene på Fosen, takk for godt samarbeid.

Samtidig vil jeg takke ledelsen i barneverntjenesten, og mine kollegaer for innspill og støtte gjennom prosjektet.

Vil også takke andre barneverntjenester som har satt av tid til refleksjoner, besvart spørsmål og vist stor velvilje for vårt prosjekt.

Prosjektet har gitt meg mulighet til å dykke ned i kommunenes viktige arbeid i det forebyggende arbeidet som gjøres rundt om, og hva fremtiden vil kreve.

26.11.2018

Inge-Arild Kjølsø
Prosjektleder
Fosen barneverntjeneste

9.1 Kildehenvisning

Forebygging.no (Stein Mikkelsen 2005)

Rundskriv Q-16/2013-utgitt av Departementene (forebygging)

Kvalitet og strukturreformen

Kvalitet og
strukturreformen Fo

Samt fra VISTA Analyse hva barnevernreformen vil kreve av kommunene, se PDF
under;

Scan-2018-07-06-12
-15-34-615.pdf

<https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/996/IS-11-2015-Samarbeid-mellom-barneverntjenester-og-psykiske-helsetjenester-til-barnets-beste.pdf>

<https://www.nav.no/454591/1-Ansvar-og-oppgaver>

Barnevern kommunemonitoren-Bufdir (statistikk)

Deloitte – Telemarksforskning (september 2016)

Regjeringen.no Prop. 106L (2012-2013) endringer i barnevernloven

Forebygging.no/tidlig innsats (BTI)

Barnevernslovutvalgets forarbeid,

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2016-16/id2512881/sec3>.

Endringer i barnevernloven (2012-2013)

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop-106-l-20122013/id720934/?q=106>

[Ltps://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2016-16/id2512881/sec3#KAP1-1-6](https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2016-16/id2512881/sec3#KAP1-1-6)

Kompetansesatsing Dialogmøter,

https://www.bufdir.no/Barnevern/Kompetansesatsing_kommunalt_barnevern/Kvalitet_sutvikling_i_barnevernstjenestene/Dialogmoter/

<https://www.horten.kommune.no/omrader/oppvekst/barn-og-familie/familiehuset/>

https://www.tonsberg.kommune.no/_f/p4/iec6ee860-7163-4df2-afd6-80d7e51614ea/oversikt-tiltak-bou.pdf